

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capital Uman 2014 - 2020

Axa prioritară 3: Locuri de muncă pentru toți

Obiectivul tematic 3.7: Creșterea ocupării prin susținerea întreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbană

Titlu proiect: “**PRO**motorii Firmei Tale (**PROFIT**) – pentru regiunea Centru”

POCU/82/3.7/104254

Activitatea 6.

Susținerea antreprenoriatului în regiunea de implementare a proiectului

6.3. Studiu de analiză în domeniul antreprenoriatului, bune practici și măsuri de susținere

Bune practici în antreprenoriat

ÎNTOCMIREA ȘI PREZENTAREA SITUAȚIILOR FINANCIARE

Autor:

HURLOIU LĂCRĂMIOARA RODICA

Expert bune practici în antreprenoriat

Aprilie, 2019

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman

ÎNTOCMIREA ȘI PREZENTAREA SITUAȚIILOR FINANCIARE

Situațiile financiare ale unei întreprinderi reprezintă cel mai important mijloc, prin care informația contabilă este pusă la dispoziția factorilor decizionali. De aceea, întreprinderile își publică situațiile financiare, într-un mod cât mai explicit, pentru a putea fi înțelese de către cititorul interesat. La nivel global, poziția și performanța financiară a întreprinderilor este reglementat prin modul cum are trebui întocmite situațiile financiare cu ajutorul Standardelor Internaționale de Contabilitate.

Cadrul general de întocmire și prezentare a situațiilor financiare este elaborat de Comitetul pentru Standardele Internaționale de Contabilitate. Acest cadru general nu constituie un Standard Internațional de Contabilitate și prin urmare nu definește standarde privind evaluarea sau prezentarea unor anumite elemente de evaluare sau informații. Prevederile acestui cadru general nu primează în fața standardului Internațional de Contabilitate specific. Cadrul general abordează:

- a) obiectivul situațiilor financiare;
- b) caracteristicile calitative care determină utilitatea informațiilor din situațiile financiare
- c) definirea, recunoașterea și evaluarea elementelor pe baza cărora sunt întocmite situațiile financiare;
- d) conceptele de capital și menținere a nivelului capitalului.

Obiectivele și importanța managementului situațiilor financiare anuale

Obiectivul principal al situațiilor financiare este furnizarea de informații despre poziția financiară, performanțele financiare și modificările poziției financiare a întreprinderii, în scopul utilizării acestor informații de către utilizatorii interni și externi, în vederea fundamentării unor decizii economice.

Situațiile financiare au ca scop general să ofere o imagine fidelă a rezultatelor și poziției financiare a unei societăți la sfârșitul exercițiului financiar, oferind informații utile unei largi categorii de utilizatori, asigurând comparabilitatea, atât cu situațiile financiare ale întreprinderii pentru perioadele precedente, cât și cu situațiile financiare ale altor întreprinderi.

Poziția financiară a întreprinderii este definită de resursele economice pe care le controlează, de structura financiară a activelor, datoriilor și capitalului propriu, de lichiditatea și solvabilitatea valorilor economice și de capacitatea sa de a se adapta la schimbările mediului în care își desfășoară activitatea.

IASC își concentrează efortul său de armonizare cu predilecție asupra situațiilor financiare, ce au ca scop furnizarea unor informații utile pentru adoptarea deciziilor economice. Aceasta se datorează faptului că aproape toți utilizatorii iau decizii economice pentru:

- a hotărî când să cumpere, să păstreze, sau să vândă părți din capital;
- a evalua răspunderea sau gestionarea managerială;
- a evalua capacitatea întreprinderii de a plăti și de a oferi alte beneficii angajaților săi;
- a aprecia garanția ce o oferă întreprinderea față de datoriile sale;
- a determina politicile fiscale;
- a determina profitul și dividendele ce se pot distribui;

- a elabora și utiliza datele statistice despre venitul național;
- a reglementa activitatea întreprinderilor.

Caracteristicile calitative ale managementului situațiilor financiare

Informația contabilă pentru a fi utilă pentru utilizatori trebuie să îndeplinească anumite atribute denumite **caracteristici calitative**. Așa cum prevede cadrul general IASB pentru elaborarea și prezentarea situațiilor financiare cele patru caracteristici calitative principale sunt:

1) Relevanța informației, se referă la capacitatea informației de a fi utilă în ceea ce privește necesitățile de luare a deciziilor de către utilizatori și este determinată de natura informației și de pragul său de semnificație. O informație este semnificativă dacă omisiunea sau declararea ei eronată influențează deciziile economice ale utilizatorului.

2) Credibilitatea, se referă la o prezentare reală, fidelă a tranzacțiilor și evenimentelor și are în vedere: *prudența, neutralitatea, integralitatea informației*, relevanța economicului asupra juridicului în contabilizarea evenimentelor și tranzacțiilor.

Prudența, se referă la incertitudinile care planează asupra multor evenimente și tranzacții ale entității impun în mod obiectiv elaborarea unei informații prudente.

Prudența presupune evitarea supraevaluării activelor și veniturilor, a subevaluării cheltuielilor și pasivelor și luarea în considerație a eventualelor pierderi, riscuri și deprecieri probabile.

Neutralitatea, pretinde ca informația să fie nepărtinitoare, lipsită de influențe. Situațiile financiare nu sunt neutre dacă prin selectarea și prezentarea informației influențează luarea unei decizii sau formularea unui raționament pentru a realiza un rezultat sau un obiectiv predeterminant.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Integralitatea, pretinde că pentru a fi credibilă orice informație conținută în situațiile financiare trebuie să fie completă. O omisiune poate face ca informația să fie falsă sau să inducă în eroare și astfel să nu mai aibă un caracter credibil devenind defectuoasă din punct de vedere al relevanței.

3) Inteligibilitatea reprezintă o caracteristică importantă a informațiilor furnizate de situațiile financiare în sensul că acestea trebuie să fie înțelese ușor de către utilizatori, cu condiția ca aceștia să posede cunoștințe suficiente privind afacerile, activitățile economice și contabilitatea. Nu toate informațiile sunt accesibile pentru orice categorie de utilizatori.

4) Comparabilitatea reprezintă o altă calitate a situațiilor financiare, deoarece utilizatorii trebuie să poată compara situațiile financiare în timp pentru a determina poziția financiară și performanțele întreprinderii, trebuind totodată să poată compara situațiile financiare ale diverselor întreprinderi pentru a le evalua poziția financiară, performanțele și modificările poziției financiare.

Recunoașterea și evaluarea elementelor din managementul situațiilor financiare

Recunoașterea (încorporarea în situațiile financiare) activelor, pasivelor, cheltuielilor și veniturilor este pusă în evidență prin abordarea conceptuală specifică cadrului general.

Evaluarea este procesul de determinare a valorii bănești la care posturile din situațiile financiare urmează să fie recunoscute și înscrise în bilanț și contul de rezultate.

Cadrul general IASB pentru întocmirea și prezentarea situațiilor financiare formulează modelul contabil referință de evaluare bazat pe costul istoric recuperabil și pe conceptul de menținere a capitalului financiar nominal.

Un activ, respectiv o datorie, se recunoaște atunci când:

- ✓ este posibil ca aceasta să aducă întreprinderii beneficii economice viitoare, respectiv să genereze ieșirea acestora;
- ✓ costul său să fie evaluat în mod credibil.

Activele reprezintă o resursă controlată de întreprindere, ca rezultat al unor evenimente trecute și de la care se așteaptă beneficii economice viitoare.

Datoriile reprezintă obligații actuale ale întreprinderii, rezultate din evenimente trecute și prin decontarea cărora se așteaptă să rezulte o ieșire de resurse care să încorporeze beneficii economice.

Criteriile cumulative pentru recunoașterea datoriilor sunt:

- probabilitatea unei ieșiri de resurse, purtătoare de beneficii economice;
- evaluarea să se poată face în mod credibil.

Capitalurile proprii (activele nete) reprezintă interesul rezidual al acționarilor în activele întreprinderii, după deducerea tuturor datoriilor. Cu alte cuvinte capitalurile proprii reprezintă diferența dintre activele totale și datoriile totale, fiind indicatorul esențial pe care bilanțul, în formatul actual, trebuie să-l reprezinte.

Veniturile sunt creșteri de avantaje economice în cursul perioadei de gestiune, respectiv creșteri de active sau diminuări de pasive, care au ca rezultat creșterea capitalurilor proprii, sub alte forme decât aporturile la capital. Trebuie făcută distincția dintre venituri și câștig, deși ambele se regăsesc în contul de profit și pierdere. Astfel noțiunea de câștig implică un rezultat net favorabil dintr-o tranzacție, ca urmare a compensării efectelor (sumelor de bani primite) cu eforturile corespunzătoare (costul bunului).

În conformitate OMFP nr.1802/2014 se disting trei **momente de evaluare** a elementelor patrimoniale:

UNIUNEA EUROPEANĂ

- evaluarea la data intrării în entitate;
- evaluarea la inventar și prezentarea elementelor în bilanț;
- evaluare la data ieșirii din entitate.

La data intrării în entitate bunurile se evaluează și se înregistrează în contabilitate la valoarea de intrare, care se stabilește astfel:

- a) la cost de achiziție - pentru bunurile procurate cu titlu oneros;
- b) la cost de producție - pentru bunurile produse în entitate;
- c) la valoarea de aport, stabilită în urma evaluării - pentru bunurile reprezentând aport la capitalul social;
- d) la valoarea justă - pentru bunurile obținute cu titlu gratuit sau constatate plus la inventariere.

CONȚINUTUL ȘI FORMA SITUAȚIILOR FINANCIARE

Conform IAS 1, un set complet de situații financiare anuale include:

- a) bilanțul;
- b) contul de profit și pierdere;
- c) o situație care să reflecte, după caz:
 - toate modificările capitalului propriu; fie
 - modificările capitalului propriu, altele decât cele care rezultă din tranzacțiile de capital cu proprietarii și distribuiri către proprietari;
- d) situația fluxurilor de trezorerie (numerar)
- e) politicile contabil și notele explicative.

Directiva a IV- a a UE definește situațiile financiare prin apelația de conturi anuale care cuprind: *bilanțul, contul de profit și pierdere și anexa sau notele la conturile anuale.*

Aceste documente trebuie să constituie un tot unitar.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Pentru sistemul de bază conform cu Directivele contabile europene, formația situațiilor financiare cuprinde:

- ✓ Bilanț;
- ✓ Cont de profit și pierdere;
- ✓ Situația modificărilor capitalurilor proprii;
- ✓ Situația fluxurilor de numerar;
- ✓ Notele explicative la situațiile financiare.

Persoanele juridice, care aplică reglementările conform cu Directivele contabile europene, care la data bilanțului nu depășesc limitele a 2 dintre cele 3 criterii de mărime (total active 3.650.000 euro, cifra de afaceri netă 7.300.000 euro, număr mediu de salariați în cursul exercițiului financiar 50) întocmesc situații financiare anuale simplificate care cuprind: bilanț prescurtat, contul de profit și pierdere, note explicative la situațiile financiare anuale simplificate. **Opțional** ele pot întocmi situația modificărilor capitalului propriu și/sau situația fluxurilor de numerar.

Bilanțul contabil, imaginea poziției financiare a întreprinderii

Bilanțul este documentul contabil de sinteză ce cuprinde toate elementele de activ și de pasiv grupate după natură, destinație și lichiditate, respectiv proveniență și exigibilitate.

Bilanțul arată poziția financiară a întreprinderii doar la un moment dat, respectiv la sfârșitul exercițiului financiar, însă această poziție financiară este consecința rezultatelor obținute de întreprindere de la înființare până la data bilanțului. Bilanțul caracterizează cifric și în etalon bănesc **relațiile de echilibru** dimensional și structural dintre mijloacele economice gestionate de titularul de patrimoniu și de sursele de procurare a acestor mijloace.

Activul este o sursă controlată de întreprindere ca urmare a unor evenimente trecute și din care se prevede că se vor obține beneficii economice viitoare (Cadrul general IASB și Ordinul 1802/2014).

Datoria este o obligație actuală a întreprinderii provenită din evenimente trecute și a cărei decontare va conduce la o ieșire de resurse care încorporează beneficii economice (Cadrul general IASB). Conform Ordinului 1802/2014, o datorie reprezintă o obligație actuală a entității ce decurge din evenimente trecute și prin decontarea căreia se așteaptă să rezulte o ieșire de resurse care încorporează beneficii economice.

Capitalurile proprii reprezintă interesul rezidual în activele întreprinderii după deducerea tuturor datoriilor (Cadrul general IASB). Capitalurile proprii reprezintă interesul rezidual în activele întreprinderii după deducerea datoriilor sale (Cadrul general american și Ordinul 1802/2014).

Reglementările contabile naționale au optat pentru o clasificare a elementelor de activ în active imobilizate și active circulante, respectând astfel cerințele din Directiva a-IV-a. În bilanț, elementele de activ și de datorii sunt grupate după natură și lichiditate, respectiv după natură și exigibilitate, și deci nu după criteriul curent/ necurent. Conform OMFP nr. 1802/2014, persoanele juridice din țara noastră care la data bilanțului depășesc limitele a două dintre următoarele 3 criterii, denumite în criterii de mărime (total activ 3.650.000 euro, cifră de afaceri netă 7.300.000 euro, număr mediu de salariați în cursul exercițiului financiar 50), întocmesc situații financiare anuale care cuprind:

- ✓ bilanțul;
- ✓ contul de profit și pierdere;
- ✓ situația modificărilor capitalului propriu;
- ✓ situația fluxurilor de numerar;
- ✓ notele explicative de la situațiile financiare anuale.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Persoanele juridice care la data bilanțului nu depășesc limitele a două dintre criteriile de mărime de mai sus întocmesc situații financiare simplificate care cuprind: bilanțul prescurtat, contul de profit și pierdere, notele explicative la situațiile anuale simplificate. **Opțional**, ele pot întocmi situația modificărilor capitalului propriu și situația fluxurilor de trezorerie. **Formatul bilanțului prescurtat** conform Ordinului 1802/2014

A. Active imobilizate

- I. Imobilizări necorporale
- II. Imobilizări corporale
- III. Imobilizări financiare

B. Active circulante

- I. Stocuri
- II. Creanțe
- III. Investiții pe termen scurt
- IV. Casa și conturi la bănci

C. Cheltuieli în avans

D. Datorii care trebuie plătite într-o perioadă de până la un an

E. Active circulante nete/datorii curente nete (B + C – D – I)

F. Total active minus datorii curente (A + E)

G. Datorii care trebuie plătite într-o perioadă mai mare de un an

H. Provizioane

I. Venituri în avans

J. Capital și rezerve

- I. Capital subscris
- II. Prime de capital
- III. Rezerve din reevaluare
- IV. Rezerve
- V. Profitul sau pierderea reportat (ă)
- VI. Profitul sau pierderea exercițiului financiar

Capitaluri proprii

UNIUNEA EUROPEANĂ

Contul de profit și pierdere, indicator de performanță în managementul situațiilor financiare

Directiva a IV-a a CEE prevede pentru asigurarea imaginii fidele a întreprinderii **scheme obligatorii** pentru stabilirea bilanțului și contului de profit și pierdere, fixarea conținutului minimal al anexei și al raportului de gestiune. Conform Directivei a IV-a, conturile anuale trebuie să dea o imagine fidelă a patrimoniului, a situației financiare și a rezultatelor întreprinderii.

Situația fluxurilor de numerar

Fluxurile de numerar sunt intrările sau ieșirile de numerar sau echivalente de numerar ale acestuia. Fluxurile de numerar exclud mișcările între elemente care constituie numerar sau echivalente de numerar, deoarece aceste componente fac parte din gestiunea numerarului unei întreprinderi.

Numerarul se referă la disponibilitățile bănești existente în casierie sau în conturile bancare, (inclusiv sub formă de acreditive), precum și la elementele asimilate lor: valori de încasat, avansuri de trezorerie.

Echivalentele de numerar sunt investiții financiare pe termen scurt extrem de lichide (perioadă mai mică de 3 luni), care sunt ușor convertibile în sume cunoscute de numerar și care sunt supuse unui risc nesemnificativ de schimbare a valorii. Ele sunt păstrate pentru îndeplinirea angajamentelor pe termen scurt și nu pentru alte scopuri.

Trezoreria unei întreprinderi reprezintă fluxurile de încasări și plăți care se derulează în cadrul întreprinderii într-o anumită perioadă de timp, respectiv fluxul de diferențe dintre încasările și plățile efectuate de întreprindere.

Situația fluxurilor de numerar (trezorerie) este o componentă obligatorie conform Ordinului MFP nr. 1802/2014, pentru entitățile mari și

UNIUNEA EUROPEANĂ

opțională pentru întreprinderile mici și mijlocii, permițând o analiză dinamică a echilibrului financiar a celor 3 activități: de exploatare, investiții și finanțare.

Situația modificărilor capitalului propriu

Situația modificării capitalurilor proprii reprezintă detaliat toate variațiile pe care le-au suferit capitalurile proprii între momentul de început și cel de sfârșit al exercițiului financiar, permițând analiza capacității de menținere a capitalului și rezultatul final (profitul sau pierderea).

Modificările în capitalul propriu al întreprinderii între două date ale bilanțului reflectă creșterea sau reducerea activului net sau a avuției în cursul perioadei, în baza principiilor particulare de evaluare adoptate și prezentate în situațiile financiare.

Notele explicative la situațiile financiare anuale

Notele explicative prezintă informații despre bazele de întocmire a situațiilor financiare și politicilor contabile adoptate, completează și detaliază toate informațiile prezentate în celelalte documente de raportare financiară și prezintă, narativ sau prin tabele de analiză, situații și indicatori care nu sunt prezentate în altă parte.

Structura următoarelor note explicative:

Nota 1 „Active imobilizate”, detaliază variația în timp a valorilor brute și a deprecierilor;

Nota 2 „Provizioane” detaliază variația naturii provizionului;

Nota 3 „Repartizarea profitului” arată cum este repartizat profitul pe destinații;

Nota 4 „Analiza rezultatului din exploatare” prezintă modul de obținere a rezultatului din exploatare după destinații;

Nota 5 „Situația creanțelor și datoriilor”, clasificate după lichiditate și exigibilitate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Nota 6 „Principii, politici și metode contabile” cuprinde abateri și modificări de la reglementările naționale, cu menționarea naturii și motivelor, tratamentele contabile alternative, bază de evaluare, ajustări, influență asupra rezultatului;

Nota 7 „Participații și surse de finanțare” detaliază capitalul social și tipurile de titluri emise;

Nota 8 „Informații privind salariații și membrii organelor de administrație, conducere” cuprinde detalii despre număr mediu salariați, credite acordate, avansuri, salarii plătite, asigurări sociale, contribuții la pensii;

Nota 9 „Analiza principalilor indicatori economico-financiar” cuprinde prezentarea unor indicatori de lichiditate, risc, profitabilitate, indicatori de activitate);

Nota 10 „Alte informații” se referă la prezentarea întreprinderii, cifra de afaceri, relațiile cu celelalte întreprinderi din cadrul grupului.

Raportul administratorilor

Consiliul de administrație (asociatul) pentru fiecare exercițiu financiar elaborează un raport care cuprinde cel puțin o prezentare fidelă a dezvoltării și performanței activității entității și a poziției sale financiare, împreună cu o descriere a principalelor riscuri și incertitudini cu care se confruntă. În raportul administratorilor se va face o referire și la controlul intern al entității. Raportul va conține și informații despre:

- ✓ evenimente importante apărute după sfârșitul exercițiului financiar;
- ✓ dezvoltarea previzibilă a entității;
- ✓ activități din domeniul cercetării și dezvoltării;
- ✓ informații privind achizițiile propriilor acțiuni;
- ✓ existența de sucursale ale entității;
- ✓ utilizarea de către entitate a instrumentelor financiare.

